

[Statsministeren.]

og endvidere på lovreglerne vedrørende adgang til erhvervelse af landbrugsejendomme. Endvidere har statens forkøbsret til landejendomme over en vis størrelse i henhold til statshusmandsloven betydning i denne forbindelse.

De stedfundne undersøgelser har overbevist regeringen om, at den bestående lovgivning ikke vil give tilfredsstillende garantier. Endvidere at en skærpelse af 1959-lovens bestemmelser ikke vil være nogen farbar fremgangsmåde, hvorimod en udbygning af de nævnte landbrugslove både ville være mulig og hensigtsmæssig.

Hovedbestemmelsen i 1959-loven er ganske kort, at personer, der ikke har bopæl i Danmark, kun med justitsministerens tilladelse kan erhverve adkomst på fast ejendom her i landet. Undtagelsen herfra er, at man tidligere har haft bopæl her i landet i et tidsrum af i alt 5 år. I så fald kan man købe den faste ejendom uden tilladelse.

Den tilladelse, der er nødvendig for personer, der ikke opfylder lovens bopælsbetingelser, kan gøres betinget eller gives for en bestemt tid. Personer, der enten har bopæl her i landet eller tidligere har boet her i 5 år, kan derimod erhverve fast ejendom uden tilladelse. Det er altså ikke rigtigt, når det undertiden forudsættes, at loven i alle tilfælde kræver 5 års bopæl her som betingelse for erhvervelse af fast ejendom.

1959-loven kan således ikke benyttes til at begrænse den eftersørgsel efter landbrugsejendomme og anden fast ejendom, som hidrører fra udlændinge, som ønsker at bosætte sig her i landet. Loven stiller tilmed kun krav om bopæl på tidspunktet for ejendommens erhvervelse, og der er ikke i loven hjemmel for at kræve ejendommen afstået, fordi ejeren senere fraflytter landet. Lovreglerne om erhvervelse af landbrugsejendomme lægger ikke nogen hindringer i vejen for udlændinges adgang til at købe danske landbrugsejendomme.

På et enkelt punkt vil 1959-loven dog kunne få varig betydning, nemlig over for borgere fra andre fællesmarkedslande, der ikke er bosat her, og som ønsker at erhverve sommerhuse til egen brug. Med henblik bl. a. på disse tilfælde vil loven naturligvis blive opretholdt. Derimod må man regne

med, at det forhold, som gav anledning til 1959-loven, nemlig erhvervelse af sommerhuse og sommerhusgrunde til erhvervsmæssig udnyttelse, navnlig ved udlejning eller videresalg, omfattes af etableringsfriheden.

Vedrørende landbrugslovgivningen, herunder lovgivningen om erhvervelse af landbrugsejendomme, har der gennem længere tid været ført forhandlinger inden for landbokommissionen, og disse forhandlinger skal selvfølgelig fortsættes.

Med hensyn til reglerne for erhvervelse af landbrugsejendomme har regeringen imidlertid anset det for påkrævet allerede nu at overveje visse ændringer med henblik på at sikre en hensigtsmæssig og med danske interesser stemmende anvendelse af landbrugsjorden. Medens det som lige omtalt efter fællesskabets regler næppe på længere sigt vil være muligt generelt at fastholde, at bopæl her i landet er en forudsætning for at erhverve fast ejendom, når erhververen er borger i et af fællesmarkedslandene, skulle det være muligt at foreskrive et specielt bopælskrav i forbindelse med adgangen til at erhverve landbrugsejendomme. Der har med henblik herpå været udarbejdet en skitse, hvorefter der for personer i almindelighed skulle være adgang til frit at erhverve adkomst på én landbrugsejendom, men denne adgang skulle være betinget af, at erhververen tog bopæl på ejendommen. Samtidig skulle der gennem en dispensationsordning åbnes adgang for landmænd til at erhverve flere ejendomme, bl. a. hvor hensynet til rationel landbrugsdrift talte derfor. Bopælskravet skulle også gælde for danske borgere. Herved ville på den ene side det blive opnået, at bopælspligten ikke blev diskriminatorisk over for udlændinge, og på den anden side — hvilket imødekommer stærke ønsker inden for landbruget — ville man opnå at lægge en væsentlig dæmper på ikke-landmænds erhvervelse af landbrugsejendomme.

Det har været drøftet, hvor snævert reglerne skulle udformes, og der har herom været betydelige meningsforskelle mellem landbrugets egne repræsentanter. Dette er forståeligt i betragtning af, at udformningen af en snæver bestemmelse om, at man frit kunne erhverve kun én landbrugsejendom, kunne skabe en hindring for den